

Fractie AWP voor Water, Klimaat en Natuur
De heer Arnold
Per mail

Uw schrijven van : 22 februari 2024
Uw kenmerk : N.v.t.
Zaaknummer : 746520
Ons Kenmerk : 746534
Behandeld door : de heer R. Admiraal
Doorkiesnummer : 076 564 10 00
Datum : 18 maart 2024
Verzenddatum : 28 maart 2024

Onderwerp: Beantwoording artikel 74 vragen inzake vispassages

Geachte heer Arnold,

Op 22 februari 2024 heeft u vragen gesteld inzake vispassages. Wij hebben uw brief behandeld in onze vergadering op 26 maart 2024 en besloten u als volgt te antwoorden.

In de afgelopen jaren zijn door ons waterschap op diverse plaatsen vispassages aangelegd. Een goede zaak omdat ook vispassages een bijdrage kunnen leveren aan het halen van de KRW-doelen. Het is ons inziens gewenst periodiek te onderzoeken en vast te stellen of deze vispassages ook de beloofde effecten hebben.

Onlangs ontvingen wij een Engelstalige scriptie van een student aan Wageningen University (de heer Luc Roosendaal) over een onderzoek over dit onderwerp dat hij heeft gedaan bij ons waterschap. Hij concludeert in zijn scriptie het volgende:

Aanbevelingen voor waterschappen in Nederland om participatieprocessen in rivieren te verbeteren of aan te passen van herstel- en vismigratieprojecten in Nederland.

De aanbevelingen zijn als volgt:

- 1) Projecten voor rivierherstel en vispassage moeten worden gezien als een ontwikkelingsproces en eindigt nooit. De uitvoering moet worden georganiseerd voor de duur van de levensverwachting van de vispassage of rivierherstelproject.*
 - 2) Reserveer financiële middelen in de projectbegroting voor de monitoring en exploitatie & onderhoudsfase om meer aandacht te schenken aan deze belangrijke, maar mogelijk verwaarloosde fasen in het ontwikkelingsproces.*
 - 3) Huur permanent onderhoudspersoneel in met interesse in ecologie, in plaats van extern aannemers, die niet geïnteresseerd zijn in ecologie, om de werkdruk op reguliere basis te verlichten van onderhoudsmedewerkers.*
 - 4) Breid het participatieproces uit met externe geïnteresseerde (lokale) deskundigen. Nodig deze uit deel te nemen aan het begin van de keuzefase, houd ze betrokken en stimuleer eigenaarschap gedurende de verschillende fasen van het ontwikkelingsproces.*
 - 5) Externe geïnteresseerde deskundigen in staat stellen een signaalfunctie in het veld te vergroten als verantwoording van de onderhoudsmedewerkers en waterbeheerders in de exploitatie & onderhoudsfase.*
- Hierbij moeten de externe geïnteresseerden een permanent aanspreekpunt hebben bij het waterschap.*

Uit het veld hebben wij vorig jaar vernomen dat sommige vispassages in De Donge extra en soms veel aandacht vereisen om de functie ervan te behouden.

Naar aanleiding hiervan hebben wij de volgende vragen:

1. Worden de vispassages frequent gecontroleerd zodat er geen blokkades zijn voor vissen? Zo ja, leidt dit of heeft dit geleid tot extra maatregelen om vispassages beter te laten functioneren?

Antwoord:

Onderhoudsmedewerkers controleren de vispassages jaarlijks in februari, voorafgaand aan de periode van de voorjaarsmigratie. Daarbij verwijderen zij eventuele verstoppingen en voeren eventuele andere onderhoudswerkzaamheden uit. Vervolgens controleren zij in het voorjaar de vispassages maandelijks.

In een aantal gevallen heeft dit geleid tot extra maatregelen. Zo zijn bij vispassages in de Donge de drijfvuilgeleiders vervangen door een ander type wat beter werkt bij die locaties.

2. Worden bij deze controles en mogelijke daaruit voortvloeiende conclusies externe deskundigen betrokken?

Antwoord:

De controles van vispassages voeren onderhoudsmedewerkers van het waterschap zelf uit, soms samen met ecologen. Ecologen organiseren eens in de paar jaar bijeenkomsten om de buitendienstmedewerkers te informeren over het belang van vismigratie en het onderhoud van vispassages. Op de laatste bijeenkomsten gaven ook externe deskundigen presentaties/veldexcursies daarover.

Bij maatregelen die voortvloeien uit de controles van vispassages betreft het waterschap zo nodig externe deskundigen. Dit gebeurde bijvoorbeeld bij het uitwerken en aanbrengen van het ander type drijfvuilgeleider bij vispassages in de Donge.

3. Is er voldoende structureel budget vrijgemaakt voor monitoring, verbetering en onderhoud?

Antwoord:

Ecologen kunnen algemeen monitoringsbudget gebruiken voor onderzoek naar de werking van vispassages. Tot op heden is dat voldoende gebleken voor de gestelde onderzoeksvragen/-behoefte.

Voor verbetering van vispassages ontbreekt op dit moment structureel budget. Inmiddels is actie ondernomen om voor alle aangelegde vispassages knelpunten in beeld te brengen. Daarop zal budget vrij worden gemaakt om benodigde aanpassingen door te voeren.

Het waterschap heeft voldoende bemensing om de controles en het basis onderhoud van vispassages uit te voeren. In het kader van assetmanagement/onderhoudsmanagement zal de toename in aantallen vispassages een eventuele toename aan menscapaciteit een punt van aandacht zijn.

De capaciteit voor ecologische begeleiding bij alle controles en onderhoud staat onder druk. Voor deze werkzaamheden is specialistische kennis nodig. Dit betreft vooral inzicht in het gedrag van vissen en in de eisen waaraan vispassages moeten voldoen.

4. Is er een algemene evaluatie gepland of al geweest over de werking en verbetering van de vispassages?

Antwoord:

Op dit moment loopt een algemene evaluatie over de werking (en uiteindelijk aanbevelingen tot verbetering) van de vispassages. Voor een deel van de vispassages is al bekend in welke mate ze wel/niet werken.

Waar dit onvoldoende bekend is worden veldbezoeken gebracht en, indien nodig, (externe) monitoringsonderzoeken gestart teneinde te komen tot verbetervoorstellen.

5. Hoe zijn, dan wel worden externe (lokale) deskundigen hierbij betrokken?

Antwoord:

Externen deskundigen zijn hierbij betrokken in de vorm van adviesbureaus die monitoringonderzoeken uitvoeren.

En specifiek voor wat betreft de aanpak van de Beneden Donge:

6. Wanneer start de aanpak Beneden Donge? Dit gedeelte van de Donge is nu een modderige poel met te weinig doorstroming en de vispassages ontbreken.

Antwoord:

Qua vismigratieroute heeft het waterschap voor planperiode 2022-2027 besloten het waterlichaam Dongekanal en daarmee de Donge via gemaal Keizersveer te verbinden met Rijkswater. Reden hiervoor is dat het herstel van de stromingsrichting in het deel Beneden Donge (traject richting A59) in de natuurlijke richting zeer ingrijpende maatregelen in het watersysteem vergt. Deze maatregelen zijn niet haalbaar qua uitvoering voor 2027, de deadline van de Europese Kaderrichtlijn Water.

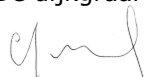
7. - zijn er nieuwe inzichten en tools om bij de dam A-59 afgesloten in 1988 ook een vispassage te maken en zo ook bij de Oosterhoutseweg?

Antwoord:

Het waterschap heeft zich qua vismigratieverbinding met Rijkswater in de Beneden-Donge gericht op de route via gemaal Keizersveer teneinde tijdig te voldoen aan de KRW. Daarom zijn er op dit moment geen nieuwe inzichten over vispassages bij de dam van snelweg A59 en de stuw bij de Oosterhoutseweg.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Uw brief en onze antwoorden daarop worden ter kennis gebracht van het algemeen bestuur en op de website van het waterschap gepubliceerd.

Hoogachtend,
Het algemeen bestuur,
De dijkgraaf

drs. C.J.G.M. de Vet

De secretaris-directeur

dr. A.F.M. Meuleman